

Postupak Vlade predstavlja suspenziju demokracije

**OTVORENO PISMO MATICE HRVATSKIH SINDIKATA PREDsjedNIKU
REPUBLIKE HRVATSKE**

PREDsjedNIK RH

prof. dr. sc. Ivo Josipović

Zagreb, 9. prosinca 2012.

Predmet: Suspenzija demokracije u dijelu socijalnog života zemlje

Poštovani predsjedniče!

Vlada RH prihvatila je *Nacrt prijedloga zakona o uskrati pojedinih materijalnih prava zaposlenima u javnim službama* i uputit će ga u Sabor RH na usvajanje. Zakonom se poništavaju odredbe kolektivnih ugovora što je bez presedana u novijoj hrvatskoj povijesti.

Time se ovim Zakonom ruši jedno od najvažnijih načela civiliziranih društava, poznato još iz rimskog prava: ugovori se moraju poštovati (*pacta sunt servanda*).

Time se ovim Zakonom ruši sustav, i ovako slabašnih, kolektivnih radnih odnosa u zemlji, jer se kolektivno pregovaranje pretvara u besmisleni napor sindikata i poslodavaca. Tko će uopće pregovarati ako vlast već sutra može poništiti odredbe danas sklopljenog ugovora. Kolektivni ugovor tako gubi sadržaj pravne obaveznosti ugovorenih prava. Time ga vlast pretvara u dogovor a ne ugovor, što je negacija svih

potkopava društvena stabilnost zemlje.

Ovakvim postupcima vlasti onemogućuje se i pravo na štrajk za prava koja zakon poništava jer štrajk protiv zakona nije zakonit. U ovom slučaju radi se o pravima koja su uvijek i svagdje materija kolektivnih ugovora. Time pravo na štrajk postaje formalno pravo s kojim radnici ne mogu postići ništa jer ono što postignu već se sutra može derogirati zakonom.

Ovim Zakonom oduzima se i smisao pravu i slobodi građana na sindikalno organiziranje, jer rezultat napora sindikata da legalnim sredstvima pritiska utječe na uvjete rada i života radnika vlast može poništiti. Čemu onda sindikati ako im se oduzima bitni pravno-ekonomski sadržaj njihovog djelovanja - mogućnost pritiska na cijenu rada?

Konvencije Međunarodne organizacije rada priječe takvo postupanje izvršne i zakonodavne vlasti. Njihova je svrha zaštititi slabije u društvenoj i političkoj areni. Međutim, ovim Zakonom grubo se krše temeljne konvencije broj. 87 i 98., koje ulaze u domenu ljudskih prava (pravo na kolektivno pregovaranje i pravo na organiziranje, akcijsko i institucijsko) a koje su sastavni dio domaćeg pravnog poretka. Odstupanje od ovih konvencija moguće je samo u teškim izvanrednim okolnostima, kao što su rat, elementarne nepogode i drastična pogoršanja gospodarskih okolnosti koja se u vrijeme sklapanja ugovora nisu mogla predvidjeti.

Derogacija Zakonom, suprotno ovim konvencijama teška je mjera neprimjerena težini postojećih okolnosti i provedena mimo procedura koju Međunarodna organizacija rada zahtijeva. Zakon je donesen kao supstitut neodržanih pregovora sa sindikatima, jer je vlast zaspala i propustila u datum roku sjesti sa sindikatima na čije se ugovore odredbe Zakona odnose. Zbog propusta izvršne vlasti olako i krajnje neodgovorno zadire se u temeljna načela demokratskog poretka.

Radi se *de facto* o nasilju države nad svojim građanima jer se na silu otimaju jednom ugovorena i dogovorena prava, a slabija strana nakon takve mjere nema mogućnost zaštite svojih prava niti na sudu niti u štrajku. Također, ovim Zakon izrijeckom se poništava temeljno načelo radnog prava o primjeni povoljnijeg prava „*in favorem laboratoris*“.

Sigurni smo da Vam je kao pravniku potpuno jasna težina ove mjere. Sigurni smo da imate punu svijet o beskrupuloznosti ovoga postupka u rušenju niza principa i standarda na temelju kojih funkcioniraju sustavi zapadne demokracije i civiliziranog svijeta.

Takav postupak suspendira demokraciju u dijelu socijalnog života. Sindikati bez

paravan za politiku i odluke izvršne vlasti, što smo na ovim prostorima imali prilike iskusiti 45 godina za vrijeme komunističkog totalitarnog poretka. U totalitarizmu vlade kontroliraju sindikate, u demokraciji sindikati korigiraju vlade. Ovo je pokušaj da se ta korektivna uloga sindikata poništi i oni pretvore u prirepak svakoj vlasti. Radi se o agresiji na samu srž socijalne demokracije i narav demokratske vladavine u RH.

Umjesto „historijskih interesa radničke klase“, što je bio razlog za suspenziju sindikata u totalitarizmu, kada kolektivnog pregovaranja nije bilo niti je smjelo biti, sada se kao razlog za rušenje temeljnih vrijednosti demokratskog poretka navode razlozi financijske konsolidacije i rasterećenje gospodarstva.

Kao predsjedniku svih građana Hrvatske, skrećemo Vam pozornost da temeljne vrijednosti jednoga društva nikada i nigdje ne smiju biti podložne trivijalnosti trenutnih i privremenih financijskih okolnosti. Društva koja ne čuvaju svoja načela pretvaraju se u kaotična društva bez identiteta i perspektive.

Budući se ovim Zakonom dovode u pitanje ustavne odredbe o pravu na kolektivno pregovaranje i pravu na sindikalno organiziranje, očekujemo da ćete, kao predsjednik svih građana Hrvatske, prepoznati esencijalnu važnost ovoga problema i iskoristiti svoju ustavnu mogućnost da prilikom potpisivanja Zakona odmah isti pošaljete Ustavnom sudu na ocjenu ustavnosti, sukladno Vašim mogućnostima iz čl. 89. Ustava RH.

Smatramo to i Vašom dužnošću spram svih građana ove zemlje, neovisno o političkom opredjeljenju, neovisno o članstvu u sindikatu, neovisno o svjetonazoru... jer se radi o ljudskom pravu građana na sindikalno organiziranje koje svaki građanin može i ne mora konzumirati, ali čije se djelovanje odnosi izravno ili neizravno na sve građane RH, što uostalom predviđa i Ustav u člancima 57., 60., i 61.

Molimo Vas, također, da zbog krucijalne važnosti ovog pitanja hitno sazovete sjednicu Vijeća za socijalnu pravdu.

Za Maticu hrvatskih sindikata

Predsjednik Vilim Ribić

P.S. Vaša je intervencija prijeko potrebna jer bi Ustavni sud tome pitanju pristupio hitnije ako dolazi s Vaše adrese, nego li s naše. Poučeni iskustvom, Ustavni sud će na našu pritužbu, odluku donijeti kada to bude kasno i kada će Zakon već biti nepovratno konzumiran.